

privața studiilor cu subiecte din istoria antică, clasică, respectiv cea foarte contemporană, deși anumite aspecte ale evenimentelor și fenomenelor din istoria recentă și contemporană ar putea fi interesante și pentru o audiență mult mai largă, de exemplu, consecințele destrămării Iugoslaviei asupra relațiilor interetnice sau evoluția acestora în contextul crizei economice. Inițiativa însă – adică simpozionul și volumul legat de acesta – este una foarte bună, ce merită susținută și dusă mai departe în continuare.

Artur Lakatos

„Synergies Roumanie, Revue du GERFLINT”, Cluj-Napoca, 2011, nr. 6, 260 p.

Publicația pe care încercăm să o aducem în atenția cititorilor noștri și-a început activitatea în anul 2006 și continuă până în prezent să furnizeze articole și publicații de o înaltă valoare științifică sub îndrumarea mai multor experți internaționali și naționali deosebit de valoroși.

Cele șase apariții de la lansarea revistei, au reușit să trateze probleme variate și complexe, subliniind un caracter inter și transdisciplinar al publicației; Volumele *Entre risque et liberté. La Roumanie et l'Europe, Pour une approche „complexe” de la Francophonie, Regards sur la culture roumaine dans la dynamique européenne, Sciences du langage et didactique des langages. Frontières et rencontres, Approches du sens. Perspectives littéraires, didactiques et linguistiques*, precum și ultima apariție, coordonată de Mioara Codleanu, Mircea Muthu și Vasile Puscaș, cu titlul *Entre affirmation identitaire et intégration: le dialogue interculturel européen*, accentuează caracterul interdisciplinar și divers abordat. Varietatea de teme, este ilustrată într-o paletă semnificativă, de la tematicile specifice științelor lingvistice cum sunt cele referitoare la *les nomes propres*, până la reconstrucția valorilor și percepțiilor culturale europene; mai mult decât atât, o atenție deosebită se alocă modificărilor structurale ale societății europene, asupra hermeneuticii construcțiilor imaginarului colectiv european, cu referințe clare și critice la adresa dificultăților de imagine și de percepție a spațiului Europei centrale și de est atrăgând atenția asupra problemelor de integrare europeană.

Colectivul revistei, pe care îl considerăm deosebit de important, este format din Chantal Delsol, Université de Marne-la Vallée și Andrei Pleșu, Universitatea din București, în calitate de președinți, Jaques Cortès, director de publicație, Dorin Domuța, în calitate de redactor șef, Călin Teuțișan și Monica Vlad.

Consiliul științific al revistei cuprinde notabilități și membri de valoare, precum Chantal Claudel (Université Paris VIII), Dominique Ulma (Université Claude Bernard Lyon I), Aleksandra Ljalikova (Université de Tallin), Elsa Godart (Université de Marne la Vallée), Gisèle Vanhese (Université de Calabre), Ion Pop (Universitatea Babeș-Bolyai), Mihai Sandru (Academia Română), Pierre Chalvidan (Université Paris XII) și mulți alții, ale căror cercetări cresc semnificativ importanța publicației.

Numărul de față cuprinde perspective comparative aflate într-o interdependență directă cu problematica actuală a spațiului european, unde contextul socio-politic global, împreună cu tendințele divergente de integrare și fragmentare ale societății contemporane, generează sciziuni la nivel conceptual. O atenție deosebită se acordă României, ca element cultural activ în spațiul francofon, lucrările analizând în general succint diversele valențe culturale ale abordărilor europene și nu numai.

Structura revistei cuprinde trei teme generale, prezentate succint în descriere: dosarele de traductologie, dosarele de literatură și critică contemporană românească și, nu în ultimul rând, dosarul aferent extinderii europene. Prima parte, rezervată traductologiei, subliniază caracterul francofon al studiilor și preocupările cercetătorilor asupra evoluțiilor lingvistice în cadrul acestor științe. Cea de-a doua tematică, oarecum complementară cu prima, o completează prin analize critice comparate, plecând de la niște ipoteze extrem de bine conturate; abordările epistemologice și metodologice subliniază caracterul multicultural european în contextul micro și macro geografic actual. Ultima tematică atinge probleme profunde ale Uniunii Europene aferente temei integrării europene, creionând subtil diversele divergențe și paradoxuri conceptuale referitoare la tratatele Uniunii Europene, la principiile pe care le promovează și la riscurile și incertitudinile evoluțiilor viitoare.

Considerând că revista abordează varii teme, de o calitate științifică ridicată, valențele și complexitatea acesteia atingând extrem de fin problematicile contemporane și recente, o recomandăm cu căldură, numărul 6 fiind disponibil la adresa http://www.synergiesroumanie.ro/ro/arhiva_nr6.php.

Cristian Șipețeanu

„Piramida. Revistă de cultură al românilor din Voivodina”, numărul 1, anul I, iarna 2010-2011

În zilele noastre, când producția științifică și culturală românească se concentrează în primul rând asupra indexării și recunoașterii internaționale, cu toate consecințele pozitive, dar și mai puțin dezirabile ale acestora, ne face o plăcere deosebită să luăm în mâini o revistă nouă, publicată în limba română, care își fixează ca obiectiv prezentarea unor aspecte ale istoriei și culturii diasporelor românești din Balcani.

Am luat cu mult interes primul număr al revistei „Piramida”, revista Institutului de Cultură al Românilor din Voivodina. Editat de Nicu Ciobanu, primul număr conține un grupaj tematic de scrieri care se încadrează în tema colectivă „Români de pe Litoralul Adriatic – istroromânii, morlacii, valahii muntenegreni”. În total 14 titluri diferite, operele a 9 autori – printre care și al decedatului profesor Radu Florea –, având subiecte etnologice, etnografice și istorice legate în primul rând de românii de pe teritoriul fostei Iugoslavii, dintre care unele sunt destul de consistente și oferă multe informații noi, iar altele au un caracter mai sintetic. Probabil că a fost o concepție editorială ca acest număr să nu conțină niște lucrări inedite, nepublicate încă în alte locuri, ci o selecție a unor texte de calitate, reprezentative, publicate de-a lungul timpului în volume și reviste diferite sau susținute cu ocazia unor simpozioane diferite, cum ar fi *Banatul – trecut istoric și cultural*. Toate studiile sunt publicate în limba română, – cele care au fost publicate în original în limba sârbă, fiind traduse de către traducătorii revistei în română – și sunt dotate cu câte un rezumat în limba sârbă. Revista e bogat ilustrată.

Primul studiu, *Povestea unei populații străvechi care dispare*, semnat de Costa Roșu, are ca subiect evoluția comunității istroromâne de-a lungul istoriei, studiu la a cărui bază stă prezentarea simpozionului „Banatul – trecut istoric și cultural”, ediția din 2010. Studiul lui August Kovacec, *Așezarea actuală a istroromânilor și ocupațiile lor*, are un caracter puternic etnografic și de analiză culturală, și a fost publicat, pentru prima oară, într-un volum având ca subiect istroromânii, publicat la București, în 1974. Studiul lui Radu Florea este un „clasic” al istoriografiei și mai ales a lingvisticii subiectului, publicat pentru prima oară la București în 1962, constatările lui rămânând valabile până în ziua de azi. Cvetko Pavlovic scrie, în cele trei studii ale lui selectate pentru acest număr, despre comunitatea românilor morlaci din fosta Iugoslavie, mai precis, despre anumite obiceiuri ale acestora, cum ar fi ceremonia tradițională de nuntă, activități de cultivare a pământului etc. Semnătura istoricului muntenegrean Duro Batricevic o poartă două studii, care au ca subiect istoria românească din orașul Cetinje, Muntenegru. Următorul studiu, cel al lui Costa Roșu, are ca titlu *Cetinje – istorie și cultură și Biserica Valahă, cel mai vechi locaș de credință din Cetinje*, reprezintă de fapt două scrieri mai scurte, una fiind centrată în jurul urbanizării lui Cetinje și al rolului jucat de locuitori români ai acestuia, iar a doua este o prezentare, folosind o metodologie clasică, a Bisericii Valahe din orașul Cetinje, monument care, peste rolul lui religios, are și un înțeles simbolic foarte important pentru populația minoritară română din Muntenegru. Laurențiu Liviu Streza, mitropolit al Ardealului din Sibiu, își trece și el numele printre autori cu lucrarea *Liturghierul lui Macarie. O jumătate de mileniu de la tipărirea Sfintei Liturghii*, un studiu dedicat primelor tipăriri religioase având în prim-plan *Liturghierul* slavon al lui Macarie, din 1508, care, conform autorului, *reprezintă prototipul tuturor liturghierelor slavone tipărite mai târziu la Veneția în cursul secolului al XVI-lea pentru uzul slavilor sud-dunăreni (sârbi și bulgari)*. Iar noi, la rândul nostru, trebuie să observăm cu multă simpatie și plăcere actualitatea credinței religioase în împrejurările amenințărilor contemporane la adresa acesteia, idee inclusă în concluziile acestui studiu.